

LAW-U
แซตบอต รออยู่
> 7

LAW-U แซตบอต รออยู่

กรุงเทพธุรกิจ
โลกเปลี่ยนทิศ คิดเปลี่ยนโลก

● ศ.ศิริวรรณ สืบบุญการณ

รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

LAW-U เป็นแซตบอตปัญญาประดิษฐ์ ที่ให้คำแนะนำทางกฎหมายแก่ผู้รอดชีวิตจากความรุนแรงทางเพศ

โดยแนะนำคำตัดสินของศาลฎีกาที่เกี่ยวข้องมากที่สุดให้กับสถานการณ์ของผู้รอดชีวิต ในภาษาไทย “LAW-U” ออกเสียงคล้ายกับ “รออยู่” หมายถึง “ฉันจะรอคุณ” ซึ่งแสดงถึงการสนับสนุนอย่างไม่มีเงื่อนไขของแซตบอตต่อผู้ใช้

ความรุนแรงทางเพศถือเป็นเหตุการณ์

ร้ายแรงและเรื้อรังทั่วโลกที่ต้องการความร่วมมือในการแก้ไข ความรุนแรงทางเพศเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้คนและสังคมทั่วโลก องค์การอนามัยโลกรายงานว่า ประมาณ 1 ใน 3 ของผู้หญิงทั่วโลก ในช่วงชีวิตของพวกเธอเคยอยู่ภายใต้ความรุนแรงทางเพศจากคู่รักหรือจากคนที่ไม่ใช่คู่รัก

ด้วยความรุนแรงทางเพศที่เกิดขึ้นในสังคมไทย และปัญหาการเข้าถึงความช่วยเหลือต่างๆ จึงเป็นที่มาของ

การศึกษาระดับปริญญาโท “LAW-U : Legal Guidance Through Artificial Intelligence Chatbot for Sexual Violence Victims and Survivors”

โดย วรดา ไสคตียนารักษ์, นิตยาภรณ์ คลังพรคุณ, อติเรก มุลทุลี, พงศ์พันธ์ เพียรพานิชย์, ผศ.ดร.ลลิต ก่อวุฒิกุล รังษี, นันทวัฒน์ คักดีสกุลคุณากร, พรกนก ชัยเรืองศรี และ รศ.ดร. จาตุรงค์ ตันติบัณฑิต คณะนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและพัฒนาการสนทนาเสมือน หรือแซตบอต (chatbot) ที่สามารถให้คำแนะนำทางกฎหมายแก่ผู้รอดชีวิตจากความรุนแรงทางเพศ ในทุกเพศ ทุกวัย และทุกระดับทางเพศ

ในการพัฒนาแซตบอต LAW-U คดีความรุนแรงทางเพศในศาลฎีกา 182 คดีที่เกี่ยวข้องกับมาตรา 276, 277, 278 และ 279 ของประมวลกฎหมายอาญา ถูกนำมาใช้เพื่อพัฒนาระบบประมวลผลภาษาธรรมชาติ (Natural language processing หรือ NLP) สำหรับ LAW-U จากนั้นผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายได้สร้างบทสนทนาจำลองจากคำตัดสินของศาลฎีกา ซึ่งกลายเป็นบทสนทนาที่ใช้ในการฝึกความแม่นยำให้กับแซตบอต

จุดเด่นของแซตบอต LAW-U คือการปฏิบัติต่อผู้ใช้ทุกคนอย่างเท่าเทียมกันและให้คำแนะนำทางกฎหมายแก่ผู้ใช้โดยปราศจากสิทธิพิเศษ มีความเป็นกลางและถูกต้อง คำนี้ถึงรายละเอียดส่วนตัว ไม่กดดันผู้ใช้ในการระบุเพศและไม่ถามชื่อนามสกุลหรืออาชีพของผู้ใช้ ผู้ใช้สามารถรักษาความเป็นส่วนตัวได้ คำแนะนำที่ได้รับจาก LAW-U จะมีความใกล้เคียงกับสถานการณ์ของผู้ใช้ ทำให้ผู้ใช้มีความสะดวกสบายอย่างเต็มที่ในการปรึกษาหารือ

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาโมเดลแชทบอด เพื่อให้คำปรึกษาด้านกฎหมายความรุนแรงทางเพศในประเทศไทยเป็นครั้งแรก มีข้อควรพิจารณา ดังนี้

1. การพัฒนาโมเดลส่วนใหญ่ประกอบด้วยกระบวนการเปรียบเทียบโดยตรงกับคะแนนความคล้ายคลึงกันของข้อมูลผู้ใช้และคดีในศาลฎีกาที่ตรงกัน ผ่านการระบุคำสำคัญที่พบได้บ่อย แม้ว่าการเพิ่มและการใช้คำพ้องจะเพิ่มความแม่นยำ แต่วิธีการฝึกการเรียนรู้ของโมเดลที่ขยายขอบเขตให้กว้างขึ้นกว่านี้จะสามารถเพิ่มความแม่นยำในการจับคู่ได้มากยิ่งขึ้น

2. ข้อมูลที่ศึกษารวบรวมมาจากคดีในศาลฎีกา ซึ่งเป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะเท่านั้น จึงมีข้อมูลบางอย่างที่ขาดหายไปเนื่องจากความเป็นส่วนตัวของคู่ความในคดี หรือข้อมูลที่ไม่ได้ลงรายละเอียดไว้ในตัวอย่าง ตัวอย่างเช่น อาจมีข้อมูลที่ขาดหายไปเกี่ยวกับเพศของเหยื่อและโจทก์ อายุ และเหยื่อได้แจ้งข้อมูลดังกล่าวแก่ตำรวจหรือไม่ สิ่งนี้ทำให้เกิดช่องว่างในการฝึกการเรียนรู้ของ LAW-U

3. ผู้ใช้ที่มีความบกพร่องทางสายตาหรือการรู้คิดบางอย่างไม่สามารถใช้งานได้อย่างไรก็ตาม LAW-U หวังว่าจะสามารถสนับสนุนผู้รอดชีวิตจากความรุนแรงทางเพศทุกคน กลุ่มเป้าหมายนี้จะไม่ถูกละเลย ดังนั้น การพัฒนาในอนาคตอาจเพิ่มเทคโนโลยีรู้จำเสียงพูด

(automatic speech recognition) และการสนทนาด้วยเสียง (voice-enabled conversation)

4. ข้อมูลเกี่ยวกับความรุนแรงทางเพศในกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศหรือ LGBTQ+ ควรให้ความสำคัญเช่นเดียวกับความสัมพันธ์แบบชายหญิง แชทบอด LAW-U ควรได้รับการฝึกฝนให้เตรียมพร้อมสำหรับการบ่อนทำลายและสถานการณ์ที่เป็นไปได้ทั้งหมด เมื่อได้รับข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ความรุนแรงทางเพศจากผู้ใช้

5. การรวบรวมข้อมูลในชีวิตจริง (real-life test subject) สามารถเพิ่มข้อมูลใหม่และเพิ่มขอบเขตของสถานการณ์ในการฝึก LAW-U เพื่อปรับปรุงความแม่นยำของการจับคู่กับเหตุการณ์ในชีวิตจริงที่คาดเดาไม่ได้ นอกจากนี้ ข้อมูลที่ได้รับจะเป็นข้อมูลปัจจุบันมากกว่าข้อมูลที่รวบรวมจากศาลฎีกาที่ผ่านมา ซึ่งจะช่วยให้ข้อมูลที่มีการเปลี่ยนแปลงบริบททางวัฒนธรรมและลักษณะเฉพาะของสังคม เป็นส่วนสำคัญของการศึกษา เนื่องจากการแก้ไขล่าสุดในบทบัญญัติทางกฎหมายจะเชื่อมโยงกับโลกที่ก้าวหน้ามากขึ้น

6. LAW-U ขณะนี้อยู่ในฐานะส่วนเสริมของผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย และคาดว่าจะยังไม่สามารถจะแทนที่ผู้เชี่ยวชาญเหล่านี้ได้ อย่างไรก็ตาม ไม่ได้หมายความว่าแชทบอดไม่ควรได้รับการพัฒนาในการให้คำแนะนำด้านกฎหมายที่ละเอียดและแม่นยำมากขึ้น

สำหรับทิศทางในอนาคต คณะผู้วิจัย

คาดหวังที่จะขยายแชทบอดให้สามารถสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษได้ เนื่องจากการศึกษานี้มีเป้าหมายให้ทุกคนในประเทศไทยใช้ LAW-U ในการรับคำแนะนำทางกฎหมายเกี่ยวกับความรุนแรงทางเพศ การขยายเป็นภาษาสากล เช่น ภาษาอังกฤษ จะทำให้แชทบอดของเราเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้มากขึ้น รวมถึงนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติและผู้อพยพในประเทศไทย

งานวิจัยนี้เกี่ยวข้องกับ

SDG5 ความเท่าเทียมทางเพศ

(5.2) ขจัดความรุนแรงทุกรูปแบบที่มีต่อผู้หญิงและเด็กหญิงทั้งในที่สาธารณะและที่รโหฐาน รวมถึงการค้ามนุษย์ การกระทำความผิดและการแสวงประโยชน์ในรูปแบบอื่น

SDG9 โครงสร้างพื้นฐาน

นวัตกรรม และอุตสาหกรรม (9.5) เพิ่มพูนการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ยกระดับขีดความสามารถทางเทคโนโลยีของภาคอุตสาหกรรมในทุกประเทศ โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา รวมถึงภายในปี 2573 ให้มีการส่งเสริมนวัตกรรมและให้เพิ่มจำนวนผู้ทำงานวิจัยและพัฒนา ต่อประชากร 1 ล้านคน และเพิ่มค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนาในภาครัฐและภาคเอกชน

SDG16 ความสงบสุข ยุติธรรมและ

สถาบันเข้มแข็ง (16.1) ลดความรุนแรงทุกรูปแบบและอัตราการตายที่เกี่ยวข้องในทุกแห่งให้ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ (16.3) ส่งเสริมนิติธรรมทั้งในระดับชาติและระหว่างประเทศและสร้างหลักประกันว่าจะมีการเข้าถึงความยุติธรรมอย่างเท่าเทียมแก่ทุกคน

นักวิชาการแนะ 'รบ.ใหม่'
เสรีพนโยบายจากร้อน
น.6

นักวิชาการแนะ 'รบ.ใหม่' เสรีพนโยบายจากร้อน

หมายเหตุ - นักวิชาการให้ความเห็นถึงนโยบายเร่งด่วนทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และอื่นๆ ที่รัฐบาลใหม่ นำโดยนายเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรี ควรเร่งดำเนินการ

รศ.ดร.ดุลยภาค ปรีชารัชช

อาจารย์ประจำโครงการเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เรื่องเร่งด่วนที่รัฐบาลต้องแก้ไข เรื่องแรก คงเป็นเศรษฐกิจ การแก้ปัญหาปากท้อง และต่อยอดโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ เรื่องที่สอง คือการต่างประเทศ ควรเน้นเศรษฐกิจชายแดนกับเพื่อนบ้านและกลุ่มภูมิภาคต่างๆ ที่จะให้ไทยมีบทบาทเด่นในชั้นในอาเซียน นโยบายด้านเศรษฐกิจ อย่างดิจิทัลวอลเล็ต ต้องดูการจัดสรรเงิน การเข้าแอกเคาต์ต่างๆ ให้ประชาชน แต่เรื่องโครงสร้างพื้นฐาน ต้องดูว่าจะต่อยอดจากที่ผ่านมาได้แค่ไหน อย่างไร นอกจากนี้ยังมีเรื่องเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์

นวัตกรรมที่สัมพันธ์กับท้องถิ่น การกระตุ้นเศรษฐกิจชุมชนให้มีผลิตภัณฑ์ต่างๆ

อีกเรื่องที่สำคัญคือการท่องเที่ยว เพราะจะทำให้เศรษฐกิจดีขึ้นได้เร็ว ถ้าพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่อไปอีก เช่น สนามบินนานาชาติได้รับการขยายต่อ หรือกรณีสร้างสนามบินจังหวัดน่าน ก็จะพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสองฝั่งโขง เชื่อมกับหลวงพระบางได้

นอกจากนี้ ยังมีเศรษฐกิจภูเขา ปัญหาไฟป่า ปัญหาหมอกควันที่มาจากเมียนมา ต้องเร่งแก้ภัยคุกคามด้านสิ่งแวดล้อมที่มาจากไฟป่า จะจัดการอย่างไร

ส่วนด้านการต่างประเทศ เรื่องแรกที่ต้องทำ คือคุณเศรษฐกิจต้องแสดงวิสัยทัศน์ และร่วมเวทีระดับนานาชาติบ่อยๆ เป็นระยะ จึงจะถูกภาพลักษณ์ประเทศได้ คิดว่าคุณเศรษฐกิจน่าจะทำหน้าที่ตรงนี้ได้ดี การทูตโสตของเพื่อไทย คงไม่ได้เป็นการทูตโสตแข็งแรง มีความประนีประนอมกับเพื่อนบ้าน ยืนอยู่บนพื้นฐานที่ส่งเสียดันบ้างในบางประเด็น แต่ไม่แทรกแซงกิจการภายใน อาจทำให้ผู้นำประเทศเพื่อนบ้านสบายใจมากขึ้น โดยเน้นเศรษฐกิจชายแดนแทน

สำหรับสัมพันธ์ภาพระหว่างจีนกับสหรัฐ คิดว่าน่าจะกลางๆ เพราะคุณเศรษฐกิจก็ได้รับการศึกษามาจากระบบอเมริกัน แต่ขณะเดียวกัน ที่มาของตระกูลทวิสิน ก็เป็นนักธุรกิจที่มาจากจีนยกเว้น ผมคิดว่าสายสัมพันธ์กับจีน และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กับจีน ผ่านการลงทุนต่างๆ ยังจะมีความสัมพันธ์อยู่

ต้องดูว่าเพื่อไทยจะโชว์ผลงาน และรักษารฐานแฟนคลับที่เชียร์ ให้เห็นถึงผลงานด้านเศรษฐกิจได้หรือไม่

ดร.วีระ หวังสัจจะโชค

อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

เรื่องแรกนโยบายเกี่ยวกับปากท้อง เกี่ยวกับค่าน้ำมัน ก๊าซหุงต้ม และค่าไฟ จำเป็นต้องลดลงมาในมิติ ครม.ครั้งแรก ให้เห็นชัดเจนว่ามีสิ่งดีๆ เกิดขึ้นจากการข้ามขีดดังกล่าว ต้องเอาสิ่งที่เป็นตัวเลขชัดเจน ซึ่งหนีไม่พ้นเรื่องน้ำมัน ก๊าซหุงต้ม และค่าไฟ นี่คือการแรกเลยที่รัฐบาลต้องทำ

เรื่องที่ 2 นโยบายเรื่องธงของพรรคเพื่อไทย คือเงินดิจิทัล 10,000 บาท เพื่อกระตุ้นการบริโภคและการหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ ต้องมีแผนที่ชัดเจนว่าเงิน 10,000 บาทนี้ ไม่ใช่เป็นแค่การแจกเงิน แต่จะนำไปสู่การกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากในชุมชนจริงๆ

2 เรื่องแรกเห็นว่าพรรคเพื่อไทยทำได้ เพราะเป็นพรรคนักบริหารมืออาชีพ มีความสามารถในการจัดการนโยบาย

ส่วนนโยบายเชิงสังคมและการศึกษา ตามโ ครม.ตอนนี้จะจัดกระจาย ไม่ว่าจะป็นกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงอว. และกระทรวงการพัฒนาสังคมฯ ที่ให้พรรคอื่นกำกับดูแลคือพรรคภูมิใจไทยและพรรคชาติไทยพัฒนา ทั้งๆ ที่กระทรวงเหล่านี้จะวางรากฐานประเทศ ในการผลิตนักเรียน นักศึกษาผลิตแรงงานใหม่ๆ เข้าไปตอบโจทย์การพัฒนาเศรษฐกิจ เพราะฉะนั้นรัฐบาลต้องมีวิธีการกำกับดูแลกระทรวงดังกล่าวให้ไปด้วยกันได้กับแผนใหญ่ของพรรคเพื่อไทย

ส่วนด้านความมั่นคงภายใน พรรคเพื่อไทยไม่สามารถกุมกลไกหลักที่จะมาดูแลจังหวัดต่างๆ ได้ เพราะเอากระทรวงมหาดไทยไปให้กับพรรคภูมิใจไทย เสถียรภาพของรัฐบาลอาจจะสั่นคลอนได้

ขณะที่นโยบายเกษตร คือหัวใจของพรรคเพื่อไทย เพราะโหวตเตอร์พรรคเพื่อไทยอยู่ในพื้นที่นอกเมือง แต่กระทรวงเกษตรฯสามารถหาฐานเสียงจากโหวตเตอร์ กลับไปอยู่ในมือคนอื่น ก็ต้องตั้งคำถามว่าทำไมถึงปล่อยให้กระทรวงนี้ไปอยู่กับพรรคอื่น

จเด็จ ชาวนนวิไล

ผู้อำนวยการมูลนิธิหญิงชายก้าวไกล

พรรคร่วมรัฐบาลดูแลประเด็นสังคมการจัดกระจาย จะทำอย่างไรจัดให้ประเด็นสังคมอยู่ในกลุ่มก้อนเดียวกัน พรรคเพื่อไทยต้องพูดคุยเรื่องประเด็นทางสังคมกับพรรคร่วมรัฐบาลให้ชัดเจน เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ รองนายกฯ ที่ดูแลด้านสังคม ควรสังเกตเห็นว่าประเด็นสังคมใดที่เป็นปัญหาสำคัญ ต้องร่วมมือกันหลายกระทรวง ไม่ว่าจะป็นกระทรวงแรงงาน กระทรวงการพัฒนาสังคมฯ ไปจนถึงกระทรวงยุติธรรม เนื่องจากปัญหาทางสังคมมีความเชื่อมโยงกัน ต้องปรึกษาหารือกันระหว่างกระทรวง

ควรตั้ง ครม.ด้านสังคมให้มีความชัดเจน ดูแลร่วมกัน ไม่ว่าจะป็นปัญหาเรื่องผู้หญิง เด็ก ผู้สูงอายุ คนพิการ หรือผู้ยากไร้

ทั้งหมดนี้รอนายกฯที่เป็นผู้ดูแลต้องเชื่อมโยงกับกระทรวงอื่นๆ และหาทิศทางร่วมมือกันแก้ไขปัญหา

นอกจากนี้ ต้องวางไทม์ไลน์ในการทำงานร่วมกัน 100 วันต่อจากนี้จะเกิดอะไรขึ้น จะเร่งแก้ไขปัญหาเรื่องใดก่อนหลัง เช่น ความรุนแรงต่อผู้หญิงและเด็ก จะทำอะไรจะหยุดยั้งปัญหาเหล่านี้ หรือให้เก็ดย่อยลง หรือปัญหาผู้สูงอายุ จะทำอะไรให้ผู้สูงอายุ อยู่แบบไม่ยากจน ไม่ใช่เพียงไทม์ไลน์ 100 วันเท่านั้น ทุกชั่วโมง ต้องเห็น และรายงานอย่างต่อเนื่องเสมอ

ส่วนความคาดหวังต่อรัฐบาลใหม่ต่อประเด็นทางสังคมนั้น คือ การกระจายรายได้ โดยเฉพาะกลุ่มแรงงาน กลุ่มเปราะบาง ต้องแก้ไขเรื่องความเหลื่อมล้ำให้ชัดเจน การแจกเงินไม่ยั่งยืน ควรพิจารณาการอื่นๆ รองรับด้วย เช่น จะขึ้นค่าแรงอย่างไรให้เป็นธรรมกับทุกภาคส่วน

อยากเห็นกลไกทางกฎหมายอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม รวมถึงกฎหมายที่ยังคาอยู่อย่างสมรสเท่าเทียม กฎหมายเกี่ยวกับคนชรา คนพิการ และอื่นๆ ทุกวันนี้ประชาชนยากจนมากขึ้น แม้กระทั่งกลุ่มผู้หญิงที่ไม่มีงานทำและต้องดูแลครอบครัวเพียงคนเดียวก็เยอะแยะไปหมด

สุดท้าย คือ "การเปลี่ยนค่านิยม" เปลี่ยนแนวคิดที่กดทับคนเปราะบาง เช่น อำนาจนิยมชายเป็นใหญ่ หรือมองว่าเด็กต้องอยู่ในอาณัติของผู้ปกครองเสมอ หรือสั่งสอนด้วยการตี ผู้สูงอายุกลายเป็นกลุ่มคนที่ไม่มีความสำคัญ กลุ่มคนพิการก็กลายเป็นกลุ่มคนอีกชนชั้นหนึ่ง แม้แต่กลุ่ม LGBTQ+ ก็ถูกแบ่งแยกเช่นเดียวกัน นี่คือนโยบายที่กำลังกดทับสังคมอยู่ จะทำอะไรที่จะเปลี่ยนแปลงค่านิยมเหล่านี้

ถ้าหากต้องการเป็น ธรรม.ยุคใหม่ ควรสร้างพื้นที่ให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นอย่างจริงจัง เช่น ช่วงนี้เปิดให้ผู้สูงอายุเข้ามาแสดงความคิดเห็น ช่วงต่อมาเป็นกลุ่มคนพิการ คนไร้บ้าน คนยากจน ไปจนถึงเยาวชน ควรมีแผนปฏิบัติการที่ชัดเจน ไม่ใช่ให้ประชาชนเข้ามาประท้วง มายื่นหนังสือร้องเรียน เพราะทุกวันนี้ประชาชนเข้าถึงรัฐบาลยากมาก เพราะฉะนั้นควรเปลี่ยนได้แล้ว

หน้าแรก / นวัตกรรม

นวัตกรรม

LAW-U แชนบอต รออยู่ | ศิริวรรณ สืบนุ การณิ

By ศ.ศิริวรรณ สืบนุการณิ | รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ | ⌚ 31 ส.ค. 2566 เวลา 7:59 น. | © 22

LAW-U เป็นแพลตฟอร์มปัญญาประดิษฐ์ ที่ให้คำแนะนำทางกฎหมายแก่ผู้รอดชีวิตจากความรุนแรงทางเพศ โดยแนะนำคำตัดสินของศาลฎีกาที่เกี่ยวข้องมากที่สุดให้กับสถานการณ์ของผู้รอดชีวิต

ในภาษาไทย “LAW-U” ออกเสียงคล้ายกับ “รออยู่” หมายถึง “ฉันจะรอคุณ” ซึ่งแสดงถึงการสนับสนุนอย่างไม่มีเงื่อนไขของแพลตฟอร์มต่อผู้ใช้

ความรุนแรงทางเพศถือเป็นเหตุการณ์ร้ายแรงและเรื้อรังทั่วโลกที่ต้องการความร่วมมือในการแก้ไข ความรุนแรงทางเพศ เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้คนและสังคมทั่วโลก

องค์การอนามัยโลกรายงานว่า ประมาณ 1 ใน 3 ของผู้หญิงทั่วโลก ในช่วงชีวิตของพวกเธอเคยอยู่ภายใต้ความรุนแรงทางเพศจากคู่รักหรือจากคนที่ไม่ใช่คู่รัก

ด้วยความรุนแรงทางเพศที่เกิดขึ้นในสังคมไทย และปัญหาการเข้าถึงความช่วยเหลือต่างๆ จึงเป็นที่มาของการศึกษาวิจัย “LAW-U : Legal Guidance Through Artificial Intelligence Chatbot for Sexual Violence Victims and Survivors”

โดย วรดา โสคติยานุรักษ์, นิตยภา คลังพรคุณ, อติเรก มุลทุลี, พงศ์พันธ์ เพียรพานิชย์, ผศ.ดร.ลลิต ก่อวุฒิกุลรังษี, นันทวัฒน์ ศักดิ์สกุลคุณากร, พรกนก ชัยเรืองศรี และ รศ.ดร.จตุรงค์ ตันติบัณฑิต คณะนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและพัฒนาการสนทนาเสมือน หรือแชตบอต (chatbot) ที่สามารถให้คำแนะนำทางกฎหมายแก่ผู้รอดชีวิตจากความรุนแรงทางเพศ ในทุกเพศ ทุกวัย และทุกระสียมทางเพศ

เนื้อหาที่เกี่ยวข้อง

ทำอะไร เมื่อ 'เด็กไทย' ตกเป็นเหยื่อ
กึ่งโลกจริง-โลกไซเบอร์

🕒 28 พ.ค. 2566 | 18:30

ผู้เชี่ยวชาญ แนะนำปรับระบบยุติธรรมทาง
อาญา ช่วยคุ้มครองผู้หญิงจากการกระ...

🕒 26 มี.ค. 2564 | 16:58

'ริสา ศิริวัฒน์' สาวข้ามเพศ หา 'งาน'
ทำได้ยังไง

🕒 22 ก.ค. 2566 | 13:01

ในการพัฒนาแชตบอต LAW-U คดีความรุนแรงทางเพศในศาลฎีกา 182 คดีที่เกี่ยวข้องกับมาตรา 276, 277, 278 และ 279 ของประมวลกฎหมายอาญา ถูกนำมาใช้เพื่อพัฒนาระบบประมวลผลภาษาธรรมชาติ (Natural language processing หรือ NLP) สำหรับ LAW-U

จากนั้นผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายได้สร้างบทสนทนาจำลองจากคำตัดสินของศาลฎีกา ซึ่งกลายเป็นบทสนทนาที่ใช้ในการฝึกความแม่นยำให้กับแชทบอต

จุดเด่นของแชทบอต LAW-U คือการปฏิบัติต่อผู้ใช้ทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน และให้คำแนะนำทางกฎหมายแก่ผู้ใช้โดยปราศจากสิทธิพิเศษ มีความเป็นกลางและถูกต้อง คำนึงถึงรายละเอียดส่วนตัว ไม่กดดันผู้ใช้ในการระบุเพศ และไม่ถามชื่อนามสกุลหรืออาชีพของผู้ใช้

ผู้ใช้สามารถรักษาความเป็นนิรนามได้ คำแนะนำที่ได้รับจาก LAW-U จะมีความใกล้เคียงกับสถานการณ์ของผู้ใช้ ทำให้ผู้ใช้มีความสะดวกสบายอย่างเต็มที่ในการปรึกษาหารือ

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาโมเดลแชทบอตเพื่อให้คำปรึกษาด้านกฎหมายความรุนแรงทางเพศในประเทศไทยเป็นครั้งแรก มีข้อควรพิจารณา ดังนี้

1. การพัฒนาโมเดลส่วนใหญ่ ประกอบด้วยกระบวนการเปรียบเทียบโดยตรงกับคะแนนความคล้ายคลึงกันของข้อมูลผู้ใช้และคดีในศาลฎีกาที่ตรงกัน ผ่านการระบุ**คำสำคัญ**ที่พบได้บ่อย แม้ว่าการเพิ่มและการใช้คำพ้องจะเพิ่มความแม่นยำ แต่วิธีการฝึกการเรียนรู้ของโมเดลที่ขยายขอบเขตให้กว้างขึ้นกว่านี้จะสามารถเพิ่มความแม่นยำในการจับคู่ได้มากยิ่งขึ้น

2. ข้อมูลที่ศึกษารวบรวมมาจาก**คดีในศาลฎีกา** ซึ่งเป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะเท่านั้น จึงมีข้อมูลบางอย่างที่ขาดหายไปเนื่องจากความเป็นส่วนตัวของคู่ความในคดี หรือข้อมูลที่ไม่ได้ลงรายละเอียดไว้ในตัวย่อ

ตัวอย่างเช่น อาจมีข้อมูลที่ขาดหายไปเกี่ยวกับเพศของเหยื่อและโจทก์ อายุ และเหยื่อได้แจ้งข้อมูลดังกล่าวแก่ตำรวจหรือไม่ สิ่งนี้ทำให้เกิดช่องว่างในการฝึกการเรียนรู้ของ LAW-U

3. **ผู้ใช้ที่มีความบกพร่องทางสายตา** หรือการรู้คิดบางอย่างไม่สามารถใช้งานได้ อย่างไรก็ตาม LAW-U หวังว่าจะสามารถสนับสนุนผู้รอดชีวิตจากความรุนแรงทางเพศทุกคน กลุ่มเป้าหมายนี้จะไม่ถูกละเลย ดังนั้น การพัฒนาในอนาคตอาจเพิ่มเทคโนโลยีรู้จำเสียงพูด (automatic speech recognition) และการสนทนาด้วยเสียง (voice-enabled conversation)

4. ข้อมูลเกี่ยวกับความรุนแรงทางเพศในกลุ่ม **ผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ หรือ LGBTQ+** ควรให้ความสำคัญเช่นเดียวกับความสัมพันธ์แบบชายหญิง แซดบอด LAW-U ควรได้รับการฝึกฝนให้เตรียมพร้อมสำหรับการป้อนข้อความและสถานการณ์ที่เป็นไปได้ทั้งหมด เมื่อได้รับข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ความรุนแรงทางเพศจากผู้ใช้

5. การรวบรวมข้อมูลในชีวิตจริง (real-life test subject) สามารถเพิ่มข้อมูลใหม่และเพิ่มขอบเขตของสถานการณ์ในการฝึก LAW-U เพื่อปรับปรุงความแม่นยำของการจับคู่กับเหตุการณ์ในชีวิตจริงที่คาดเดาไม่ได้

ของการศึกษา เนื่องจากการแก้ไขล่าสุดในบทบัญญัติทางกฎหมายจะเชื่อมโยงกับโลกที่ก้าวหน้ามากขึ้น

6.LAW-U ขณะนี้อยู่ในฐานะส่วนเสริมของผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย และคาดว่าจะยังไม่สามารถจะมาแทนที่ผู้เชี่ยวชาญเหล่านี้ได้ อย่างไรก็ตาม ไม่ได้หมายความว่าเซตบอตไม่ควรได้รับการพัฒนาในการให้คำแนะนำด้านกฎหมายที่ละเอียดและแม่นยำมากขึ้น

สำหรับ**ทิศทางในอนาคต** คณะผู้วิจัยคาดหวังที่จะขยายเซตบอตให้สามารถสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษได้ เนื่องจากการศึกษานี้มีเป้าหมายให้ทุกคนในประเทศไทยใช้ LAW-U ในการรับคำแนะนำทางกฎหมายเกี่ยวกับความรุนแรงทางเพศ

การขยายเป็นภาษาสากล เช่น ภาษาอังกฤษ จะทำให้เซตบอตของเราเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้มากขึ้น รวมถึงนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติและผู้อพยพในประเทศไทย

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

งานวิจัยนี้เกี่ยวข้องกับ

SDG5 ความเท่าเทียมทางเพศ (5.2) ขจัดความรุนแรงทุกรูปแบบที่มีต่อผู้หญิงและเด็กหญิงทั้งในที่สาธารณะและที่รโหฐาน รวมถึงการค้ามนุษย์ การกระทำทางเพศ และการแสวงประโยชน์ในรูปแบบอื่น

SDG9 โครงสร้างพื้นฐาน นวัตกรรม และอุตสาหกรรม (9.5) เพิ่มพูนการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ยกกระดับขีดความสามารถทางเทคโนโลยีของภาคอุตสาหกรรมในทุกประเทศ โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา รวมถึงภายในปี 2573 ให้มีการส่งเสริมนวัตกรรมและให้เพิ่มจำนวนผู้ทำงานวิจัยและพัฒนา ต่อประชากร 1 ล้านคน และเพิ่มค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนาในภาครัฐและภาคเอกชน

SDG16 ความสงบสุข ยุติธรรมและสถาบันเข้มแข็ง (16.1) ลดความรุนแรงทุกรูปแบบและอัตราการตายที่เกี่ยวข้องในทุกแห่งให้ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ (16.3) ส่งเสริมนิติธรรมทั้งในระดับชาติและระหว่างประเทศและสร้างหลักประกันว่าจะมีการเข้าถึงความยุติธรรมอย่างเท่าเทียมแก่ทุกคน.

แท็กที่เกี่ยวข้อง

ความรุนแรงทางเพศ

คอลัมนิสต์

โลกเปลี่ยนทิศ คิดเปลี่ยนโลก

ศิริวรรณ สืบบุญการณ

แฮตบอด

LAW-U

ให้คำแนะนำทางกฎหมาย

รออยู่

ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย

.

โฆษณาบนเว็บไซต์

โฆษณาบนเว็บไซต์

ศิขล ภาวัตโณทัย

Direct ฝ่ายโฆษณา กรุงเทพธุรกิจ : 02-338-3325 Mobile : 085-255-6753

sichol_paw@nationgroup.com

อัลเลียซ สะอี

Direct ฝ่ายโฆษณา กรุงเทพธุรกิจ : 02-338-3561 Mobile : 087-519-1379

allias_sae@nationgroup.com

สมัครสมาชิก นสพ.กรุงเทพธุรกิจ 0-2338-3000 กด 1

หมวดหมู่ข่าว

ข่าวทั่วไป

เศรษฐกิจ-ธุรกิจ

การเมือง

การเงิน-การลงทุน